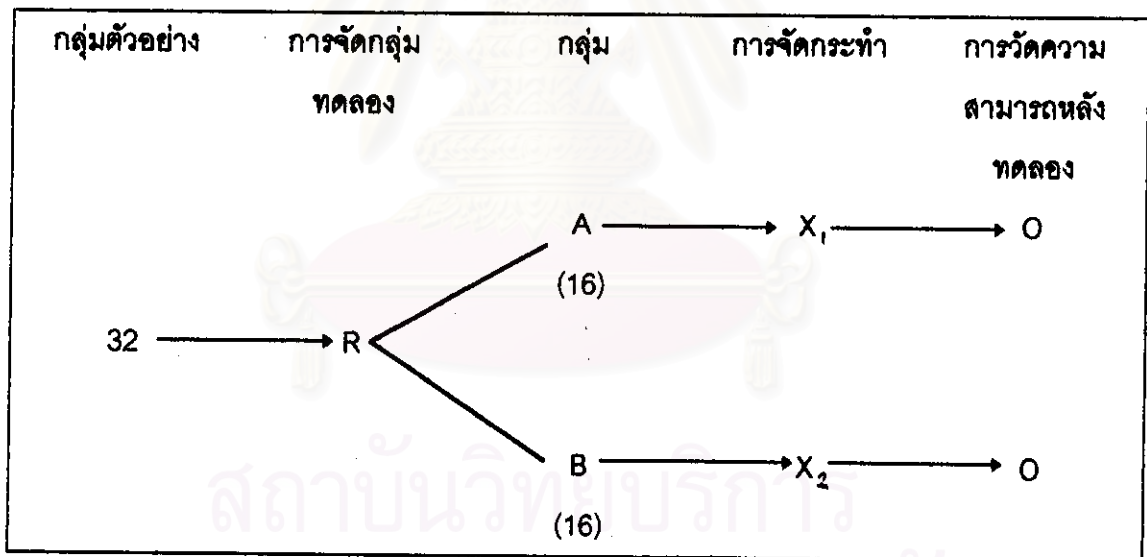

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ทดสอบหลังการทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามลรองการนอนโดยใช้สถานการณ์จำลองในการนอน การปฏิบัติ การพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชที่มีต่อความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล และ เปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดโดยใช้การนอนสถานการณ์จำลองกับการนอนแบบปกติในการนอน การปฏิบัติ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช โดยมีลำดับขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 3 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

R = การสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

X₁ = การนอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

X₂ = การนอนตามปกติ

O = การวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดหลังการทดลอง

A = กลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการนอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง)

B = กลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ได้รับการนอนตามปกติ)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จำนวนรวมทั้งสิ้น 66 คน ซึ่งศึกษาภาคทฤษฎีเสร็จเรียบร้อยแล้วและกำลังศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุภาพจิตและจิตเวช ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการทดลองที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ด้วยเหตุผลของความพร้อม ช่วงเวลาของการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลและความร่วมมือของวิทยาลัยในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลจำนวน 32 คน ได้จากการเลือกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มที่วิทยาลัยพยาบาลจัดตามแผนการฝึกปฏิบัติและเป็นกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติในช่วงที่ทำการทดลอง

2. นำกลุ่มตัวอย่างมาจัดตามแบบการสุ่มโดยสมบูรณ์ภายในกลุ่ม (Randomized Block Design) โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 ชั้นตามค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังนี้
 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.92 - 4.00 หมายถึง ผลการเรียนสูง
 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.29 - 2.91 หมายถึง ผลการเรียนปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.28 หมายถึง ผลการเรียนต่ำ

3. จากนั้นทำการจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มโดยทำการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 16 คน โดย

กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ทั้งสองกลุ่ม จะฝึกภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุภาพจิตและจิตเวช ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา แผนกหญิงที่ติ๊กตวลวาลัยและติ๊กจามจรี แผนกชายที่ติ๊กพยับหมอกและติ๊กเพ็องฟ้า ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่มีการจำแนก GPA ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างประชากรของนักศึกษาพยาบาล

GPA	กลุ่มทดลอง (คน)	กลุ่มควบคุม (คน)
2.92 - 4.00	4	4
2.29 - 2.91	10	10
2.00 - 2.28	2	2
รวม	16	16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม มีดังนี้
 ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง	คนที่	กลุ่มควบคุม
1	3.31	1	3.79
2	3.29	2	3.42
3	3.25	3	3.13
4	3.06	4	2.92
5	2.81	5	2.90
6	2.75	6	2.73
7	2.56	7	2.73
8	2.52	8	2.71
9	2.44	9	2.69
10	2.36	10	2.65
11	2.35	11	2.58
12	2.31	12	2.54
13	2.29	13	2.38
14	2.21	14	2.33
15	2.17	15	2.31
16	2.13	16	2.04
\bar{X}	2.61	\bar{X}	2.74

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่

-สถานการณ์จำลอง

-แผนการสอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดโดยใช้สถานการณ์จำลอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

แบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ประกอบด้วย

เครื่องมือ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบวัดภาวะที่พฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล

ส่วนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างสถานการณ์จำลองและแผนการสอน

สถานการณ์จำลองมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. สัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลที่ทำการสอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ในการนิเทศการปฏิบัติของนักศึกษามาเป็นเวลา 5-10 ปี จากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกจำนวน 3 ท่าน และจากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจำนวน 2 ท่าน รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก. สัมภาษณ์ท่านละ 30 นาที ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รวม 2 สัปดาห์ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาที่นักศึกษาพยาบาลพบในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ผลของการสัมภาษณ์ที่สำคัญดังนี้

- 1) นักศึกษายังไม่สามารถทำให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ
- 2) นักศึกษายังไม่สามารถใช้เทคนิคในการดึงเข้าสู่ประเด็นสำคัญของปัญหาของผู้ป่วย

ผู้ป่วย

- 3) นักศึกษาส่งสัมพันธภาพในเชิงสังคมกับผู้ป่วย
- 4) นักศึกษาไม่ให้อิสระกับผู้ป่วยในการเริ่มเรื่องในการสนทนา
- 5) นักศึกษาปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ป่วยในปัญหาที่เคยแก้ไขไปแล้ว
- 6) นักศึกษาใช้เวลาในการปฏิสัมพันธ์ไม่ครบตามกำหนด
- 7) นักศึกษาเครียดและกลัวผู้ป่วยจิตเวชจึงไม่กล้าปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย

- 8) นักศึกษาไม่ได้สรุปเรื่องราวของผู้ป่วยเมื่อจบการสนทนาแต่ละครั้ง
- 9) นักศึกษาดำเนินการกระทำที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วย
- 10) นักศึกษาไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสนทนากับผู้ป่วย
- 11) นักศึกษารักถามเรื่องราวของผู้ป่วยมีอาการหลงผิด
- 12) เมื่อผู้ป่วยมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นักศึกษาหยุดการดำเนินสัมพันธภาพ

ต่อไปในเรื่องเดิม

- 13) นักศึกษาใช้คำถามที่กว้างเกินไปในเรื่องที่เฉพาะเจาะจง
- 14) นักศึกษาแก้ตัวแทนผู้อื่นในปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย
- 15) นักศึกษาละเลยเพิกเฉยต่อปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย
- 16) นักศึกษาพยายามให้ผู้ป่วยยอมรับว่าตนเองป่วยเป็นโรคจิตขณะที่ผู้ป่วยยังไม่พร้อม

ไม่พร้อม

- 17) นักศึกษาตอบสนองไม่ตรงประเด็นปัญหาที่ผู้ป่วยกำลังเผชิญอยู่
- 18) นักศึกษาให้การสนับสนุนในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วย
- 19) นักศึกษาเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาให้ผู้ป่วยโดยไม่ให้อิสระกับผู้ป่วยในการหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

20) นักศึกษาพูดซึ่งประเด็นให้ผู้ป่วยมีความวิตกกังวล

2. ผู้วิจัยได้เลือกเอาปัญหาที่พบบ่อยออกมา และแยกเป็นทักษะและเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด กับ ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ดังนี้

ทักษะและเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ได้แก่

- 1) การสร้างความไว้วางใจ
- 2) การใช้คำถามกับผู้ป่วย
- 3) การตั้งเข้าสู่ประเด็นปัญหาของผู้ป่วย
- 4) การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตัวผู้ป่วยเอง
- 5) การสรุปเรื่องราวเมื่อจบการสนทนากับผู้ป่วย

ปัญหาที่พบในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ได้แก่

- 1) นักศึกษารสร้างสัมพันธภาพในเชิงสังคมกับผู้ป่วย
- 2) นักศึกษาไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสนทนากับผู้ป่วย
- 3) นักศึกษารักถามเรื่องราวของผู้ป่วยมีอาการหลงผิด

4) เมื่อผู้ป่วยมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นักศึกษาหยุดการดำเนินสัมพันธภาพ
ต่อในเรื่องเดิม

- 5) นักศึกษาใช้คำถามที่กว้างเกินไปในเรื่องที่เฉพาะเจาะจง
- 6) นักศึกษาแก้ตัวแทนผู้อื่นในปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย
- 7) นักศึกษาละเลยเพิกเฉยต่อปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย
- 8) นักศึกษาตอบสนองไม่ตรงประเด็นปัญหาที่ผู้ป่วยกำลังเผชิญอยู่
- 9) นักศึกษาให้การสนับสนุนในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วย
- 10) นักศึกษาพูดซึ่งประเด็นให้ผู้ป่วยมีความวิตกกังวล

ซึ่งทักษะที่สำคัญในแต่ละระยะของสัมพันธภาพ จะกล่าวถึงในหน้าต่อไป

3. ศึกษาหลักสูตร ประมวลรายวิชา ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
สถานการณ์จำลองและการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

4. นำเนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง โดยกำหนดสถานการณ์
จำลองจำแนกตามระยะของสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด มีสาระสำคัญดังนี้

ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ	มีสถานการณ์จำลอง	1 สถานการณ์
ระยะดำเนินการ	มีสถานการณ์จำลอง	1 สถานการณ์
ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ	มีสถานการณ์จำลอง	1 สถานการณ์

5. กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการสอน ดังนี้

แผนการสอนที่ 1 หัวข้อการสอนเรื่อง การฝึกทักษะในการทักทายผู้ป่วยใน
ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ

วัตถุประสงค์การสอน เมื่อนักศึกษาเรียนจบสามารถ

1. ทักทายผู้ป่วยแต่ละรายได้อย่างเหมาะสมในการพบกับผู้ป่วยเป็นครั้งแรก
2. แนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ บทบาท และกำหนดเวลาที่จะพบกับผู้ป่วยได้

ครบถ้วน

3. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นจากสถานการณ์จำลองในขณะ
ปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย

แผนการสอนที่ 2 หัวข้อการสอนเรื่อง การฝึกเทคนิคในการใช้คำถามกับผู้ป่วยใน
ระยะดำเนินการ

วัตถุประสงค์การสอน เมื่อนักศึกษาเรียนจบแล้วสามารถ

1. ใช้เทคนิคในการถามผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
2. กระตุ้นให้ผู้ป่วยเปิดเผยเรื่องราวของตนเอง
3. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นจากสถานการณ์จำลองในขณะปฏิสัมพันธ์

กับผู้ป่วย

แผนการสอนที่ 3 หัวข้อการสอนเรื่อง การฝึกเทคนิคในการทวนความกับผู้ป่วย

ในระยะดำเนินการ

วัตถุประสงค์การสอน เมื่อนักศึกษาเรียนจบสามารถ

1. ใช้เทคนิคในการตรวจสอบความเข้าใจเรื่องราวของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องตรงกัน
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นจากสถานการณ์จำลองในขณะปฏิสัมพันธ์

กับผู้ป่วย

แผนการสอนที่ 4 หัวข้อการสอนเรื่อง การฝึกทักษะในการยุติสัมพันธภาพกับผู้

ป่วย

วัตถุประสงค์การสอน เมื่อนักศึกษาเรียนจบแล้วสามารถ

1. ย้ำเตือนผู้ป่วยก่อนการยุติสัมพันธภาพได้อย่างเหมาะสมและครบถ้วน
2. บอกยุติสัมพันธภาพกับผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
3. บอกรายละเอียดเกี่ยวกับการยุติสัมพันธภาพกับผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง
4. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นจากสถานการณ์จำลองในขณะปฏิสัมพันธ์

กับผู้ป่วย

6. การสร้างแผนสอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดการใช้แนวคิดของ

จินตนา ยูนิพันธ์ (2533) ซึ่งกำหนดระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ ระยะดำเนินการและระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ โครงสร้างของเนื้อหา กำหนดได้ดังนี้

แผนการสอนที่ 1 เป็นการฝึกทักษะในการทักทายผู้ป่วยแต่ละรายในระยะเริ่มต้น โดยมีขั้นตอนในการเริ่มต้นสัมพันธภาพ คือ การแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ บทบาทของนักศึกษา และกำหนดระยะเวลาในการพบกับผู้ป่วย

แผนการสอนที่ 2 เป็นการฝึกใช้เทคนิคในการใช้คำถามกับผู้ป่วยในระยะดำเนินการ โดยใช้เทคนิคในการใช้คำถามปลายเปิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้ป่วยเล่าเรื่องราวต่างๆของตนเองให้นักศึกษาทราบและกระตุ้นให้ผู้ป่วยเล่าเรื่องราวต่อไป

แผนการสอนที่ 3 เป็นการฝึกใช้เทคนิคในการทวนความกับผู้ป่วยในระยะดำเนินการ โดยใช้เทคนิคในการตรวจสอบความเข้าใจกับผู้ป่วยให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน

แผนการสอนที่ 4 เป็นการฝึกญาติสัมพันธ์ภาพกับผู้ป่วย โดยการย้ำเตือนผู้ป่วย กำหนดเวลาในการญาติสัมพันธ์ภาพ สรุปเรื่องราวที่เป็นปัญหาของผู้ป่วยและวิธีแก้ปัญหาก็ผู้ป่วย ในแผนการสอนที่สร้างขึ้นนี้มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชั้นเสนอสถานการณ์จำลอง โดยการเสนอสถานการณ์จำลองให้นักศึกษาได้ แสดงบทบาท

2) ชั้นฝึกการคิดวิเคราะห์ ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปราย

3) ชั้นเสนอผลการคิดวิเคราะห์ ให้นักศึกษาเสนอผลการอภิปรายต่อกลุ่มใหญ่

4) ชั้นสรุปเนื้อหา โดยผู้สอนร่วมกับนักศึกษา

6. นำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมากำหนดเนื้อหาในการสอน แล้วจึงกำหนด แผนการสอนเป็น 4 คาบ ได้แผนการสอนย่อย 4 แผนสอน โดยแผนสอนที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาหลักดังนี้ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการประเมินผล

การตรวจสอบคุณภาพสถานการณ์จำลองและแผนการสอน

1. นำสถานการณ์จำลองและแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์ที่ทำการสอนทางพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชมาอย่างน้อย 5-10 ปี รายชื่ออยู่ใน ภาคผนวก ก. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษา กิจกรรมการสอน และความเหมาะสมของ เวลา โดยดูความครอบคลุมของเนื้อหาในเรื่องของการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด เนื้อหานั้น มีความเป็นไปได้ตามความเป็นจริงหรือไม่ ถ้อยคำในสถานการณ์จำลองสามารถเข้าใจได้ง่ายและ เหมาะสมกับสถานการณ์และเทคนิคที่ใช้อยู่ในขณะนั้นหรือไม่ ผลการตรวจสอบพบว่าสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมีความยาวมากเกินไป ควรตัดให้สั้นลงให้เหมาะสมกับเวลาที่จะทำการสอนภายใน 1 ชั่วโมง ส่วนเนื้อหาควรตัดให้สั้นเป็นตอนๆในแต่ละระยะของสัมพันธ์ภาพ และ เทคนิคที่ใช้ควรเสนอเทคนิคที่สำคัญๆในแต่ละตอน ส่วนแผนการสอนได้รับคำแนะนำให้นั้น กิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแสดงบทบาทให้มากที่สุด

2. นำสถานการณ์จำลองและแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากการศึกษาเอกสารเพิ่มเติม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยแก้ไขสถานการณ์จำลองให้เป็นเรื่องสั้นๆ โดยเน้นการฝึกทักษะที่สำคัญในแต่ละระยะของสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัด โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ เป็นการฝึกทักษะการทักทายผู้ป่วยมีสถานการณ์จำลอง 4 สถานการณ์
 ระยะดำเนินการ เป็นการฝึกเทคนิคในการใช้คำถามมีสถานการณ์จำลอง 1 สถานการณ์
 เป็นการฝึกเทคนิคในการทวนความมีสถานการณ์จำลอง 1 สถานการณ์
 เป็นการฝึกเทคนิคในการแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ป่วยมีสถานการณ์จำลอง
 1 สถานการณ์

ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ เป็นการฝึกทักษะในการยุติสัมพันธภาพกับผู้ป่วยมีสถานการณ์จำลอง
 1 สถานการณ์

และแผนการสอนมีหัวข้อการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลองในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการ
 บำบัดของวิชาปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ดังนี้

หัวข้อการสอนที่ 1 เรื่อง การฝึกทักษะในการทักทายผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ
 หัวข้อการสอนที่ 2 เรื่อง การฝึกเทคนิคการใช้คำถามและทวนความกับผู้ป่วยในระยะดำเนินการ
 หัวข้อการสอนที่ 3 เรื่อง การฝึกเทคนิคการแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ป่วยในระยะดำเนินการ
 หัวข้อการสอนที่ 4 เรื่อง การฝึกทักษะในการยุติสัมพันธภาพกับผู้ป่วย

รวมเป็นแผนการสอนทั้งหมด 4 แผนสอน ใช้เวลาทำการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง
 รวมเวลาทำการสอนทั้งหมด 4 ชั่วโมง

3. เนื่องจากความจำกัดของเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน ผู้วิจัยจึงได้นำแผน
 การสอนไปทดลองสอนกับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยกองทัพบกและนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย
 บรมราชชนนีกรุงเทพ เป็นเวลาทั้งหมด 4 ชั่วโมง โดยได้ทดลองสอนแผนสอนที่ 1 และ 2 กับนัก
 ศึกษาวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และ แผนสอนที่ 3 และ 4 กับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรม
 ราชชนนีกรุงเทพ ผลการทดลองสอนพบว่า ในการสอนต้องกำหนดให้นักศึกษาออกมาแสดงบทบาท
 ให้มากที่สุด และกำหนดให้กลุ่มอภิปรายให้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 กันให้มากที่สุด แล้วจึงนำผลการทดลองสอนนี้มาปรับปรุงในกิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนตามแผนสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ ผู้สอนเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยการทักทายนักศึกษาและกล่าว
 นำเข้าสู่เนื้อหาวิชา ผู้เรียนติดตามและคิดตามแนวทางของเนื้อหาวิชา โดยมีส่วนร่วมในการตอบ
 คำถามของผู้สอนเป็นระยะๆ

ขั้นที่ 1 เสนอสถานการณ์จำลอง ผู้สอนเสนอสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงบทบาท
 ความคิด ความรู้สึก โดยขั้นนี้จะเสนอสถานการณ์จำลองในรูปของบทสนทนา ที่เป็นสถานการณ์
 ที่เกิดขึ้นในระหว่างการสนทนาของนักศึกษากับผู้ป่วยจิตเวช เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดค้น รวม

รวมข้อมูล ที่เป็นเทคนิคในการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แล้ว
หาแนวทางแก้ไขเทคนิคที่ไม่เหมาะสมในการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 ผูกการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนให้ผู้เรียนคิดเป็นกลุ่ม ผู้สอนจัดแบ่งนักศึกษา
ออกเป็นกลุ่มๆละ 4 คน จำนวน 4 กลุ่ม ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มของตนเอง และให้เวียนกันไปทุก
ครั้งไม่ให้ซ้ำกลุ่มเดิม โดยมีประเด็นปัญหาในการอภิปราย ดังนี้ "ให้นักศึกษาอภิปรายถึงเทคนิคที่
ใช้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพเพื่อการบำบัดในสถานการณ์จำลองนั้นว่า มีความเหมาะสมหรือไม่
และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรในเทคนิคที่ยังไม่เหมาะสม" เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการแสดงความคิดเห็น
และมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการเปรียบเทียบกระบวนการคิดของตนกับผู้อื่นได้อย่าง
หลากหลาย ประเมินผลการคิดและหาข้อสรุปที่สมเหตุสมผล โดยใช้กระบวนการกลุ่มกระตุ้นให้มีการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทั้งกลุ่ม

ขั้นที่ 3 เสนอผลการคิดวิเคราะห์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผล
การคิด เสนอผลสรุปของแต่ละกลุ่มย่อยต่อกลุ่มใหญ่เปรียบเทียบกัน โดยผู้สอนจะช่วยกระตุ้นให้
ผู้เรียนในกลุ่มอื่นเสนอแนะความคิดเห็นและหาเหตุผล (รวมทั้งถามถึงสาเหตุของการคิด)

ขั้นที่ 4 ผู้สอนอภิปรายข้อคิดเห็นและสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม

สรุปขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการสอนโดยสถานการณ์จำลอง
ตามตารางที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ขั้นตอนและเวลาที่ใช้ในการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	เวลาที่ใช้
ขั้นนำ	-ผู้สอนกล่าวทักทายและกล่าวนำเนื้อหาวิชาที่สอน ตามแต่ละหัวข้อสอน	
กิจกรรมที่ 1	-ซักถามนักศึกษาถึงกระบวนการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อการบำบัดที่ได้เรียนมาแล้ว	5 นาที
กิจกรรมที่ 2	-ผู้สอนเสนอสถานการณ์จำลองโดยให้นักศึกษารวม กลุ่มกัน กลุ่มละ 4 คน -ให้ นักศึกษาผลัดเปลี่ยนกันสวมบทบาทตาม เอกสารกรณีตัวอย่าง -นักศึกษาสังเกตการแสดงบทบาทของเพื่อนและจด บันทึกข้อคิดเห็นลงในกระดาษ	15 นาที
กิจกรรมที่ 3	-ให้นักศึกษารวมกลุ่มกับเพื่อนกลุ่มละ 4 คน แลก เปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับเพื่อน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของตนกับเพื่อน -สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม	15 นาที
กิจกรรมที่ 4	-นักศึกษาเสนอข้อคิดเห็นของแต่ละกลุ่มและ อภิปราย -ตัวแทนของกลุ่มเสนอข้อสรุป อภิปรายเหตุผลและ ความคิดเห็นของตนต่อกลุ่มใหญ่ -สรุปและประเมินข้อคิดเห็นที่ได้	10 นาที
กิจกรรมที่ 5	-ผู้สอนสรุปเนื้อหาที่สอนและอภิปรายข้อคิดเห็น	10 นาที

การสร้างแบบตรวจนับพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

แบบตรวจนับพฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลสร้างขึ้นเพื่อใช้ตรวจนับพฤติกรรมของนักศึกษาระดับสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมการแสดงออกทางวาจาและท่าทาง โดยนักศึกษาเขียนรายงานการบันทึกการสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด แบบตรวจนับพฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยวางแผนเก็บรวบรวมบันทึกการสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 30 ฉบับ ซึ่งมีระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะ โดยรวบรวมระยะละ 10 ฉบับ

2. นำบันทึกการสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดทั้ง 30 ฉบับมาทำการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลในบันทึกการสนทนาขณะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเวช โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระยะของสัมพันธภาพ รวมทั้งพิจารณาเทคนิคที่นักศึกษาใช้ในการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชด้วย

3. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด ทฤษฎีในการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด และเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 และ 3 มารวบรวมเป็นพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลขณะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยในหอผู้ป่วยจิตเวช โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านทักษะพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดและ ด้านการตอบสนองของความต้องการของผู้ป่วย

5. ในด้านทักษะในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด โดยดูพฤติกรรมของนักศึกษาในส่วนย่อยของแต่ละระยะของสัมพันธภาพ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ จำแนกออกเป็น พฤติกรรมของนักศึกษา ดังนี้ ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 5 ข้อ ระยะดำเนินการ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 15 ข้อ และระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 2 ข้อ

6. ด้านการตอบสนองของความต้องการของผู้ป่วย โดยดูพฤติกรรมของนักศึกษาในภาพรวม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ จำแนกเป็นพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนี้ ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 7 ข้อ ระยะดำเนินการ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 9 ข้อ และระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ มีพฤติกรรมของนักศึกษาจำนวน 5 ข้อ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือทั้งหมด ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ทั้งด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน จำนวน 7 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก.) ในการตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา

2. เมื่อได้รับเครื่องมือที่แก้ไขคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่านแล้ว นำมาเปรียบเทียบกัน ถึงความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นตรงกันในแต่ละข้อโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80 ของความเห็น (5 ใน 7 ท่าน)

3. นำเครื่องมือนี้มาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกระทำร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้วยการกำหนดเทคนิคที่ต้องใช้ในแต่ละระยะของสัมพันธภาพและการสรุปเกณฑ์การตัดสินคะแนน ดังนี้

การตรวจนับพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ประกอบด้วย ด้านทักษะพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด และ ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย แต่ละทักษะมีพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลเป็นจำนวนข้อ ดังนี้

1. ด้านทักษะพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ก. การเริ่มต้นการสนทนา

เทคนิคการส่งเสริมความมีคุณค่าของผู้ป่วย จำนวน 5 ข้อ

ข. การสนทนาตามสาระสำคัญ

เทคนิคการใช้คำถาม จำนวน 2 ข้อ

เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยเปิดเผยตนเอง จำนวน 7 ข้อ

เทคนิคช่วยทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน จำนวน 3 ข้อ

เทคนิคช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง จำนวน 1 ข้อ

เทคนิคในการควบคุมตนเอง จำนวน 1 ข้อ

เทคนิคการให้ข้อมูล จำนวน 1 ข้อ

เทคนิคในการแก้ปัญหา จำนวน 1 ข้อ

ค. การจบการสนทนา

จำนวน 2 ข้อ

2. ด้านการตอบสนองของความต้องการของผู้ป่วย

ระยะเริ่มต้นล้มพันสภาพ	จำนวน 7 ข้อ
ระยะดำเนินการ	จำนวน 9 ข้อ
ระยะสิ้นสุดล้มพันสภาพ	จำนวน 5 ข้อ

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

เกณฑ์การตัดสินคะแนน มีดังนี้

1. ด้านทักษะในการสร้างล้มพันสภาพเพื่อการบำบัด

ก. การเริ่มต้นการสนทนา

เทคนิคการส่งเสริมความมีคุณค่าของผู้ป่วย (จำนวน 5 ข้อ)

1. การรู้จักจำได้	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
2. การใช้คำพูดสื่อสิ่งที่สังเกตได้	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
3. การให้ข้อมูล	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
4. การยอมรับ	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
5. การเสนอตัวช่วยเหลือผู้ป่วย	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน

ข. การสนทนาตามสาระสำคัญ

เทคนิคการใช้คำถาม (จำนวน 2 ข้อ)

1. คำถามปลายเปิด-ปิด	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
2. คำถามแบบสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ	ตอบ 1 ใน 3 ข้อ ให้ 1 คะแนน

เทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยเปิดเผยตนเอง (จำนวน 7 ข้อ)

1. การตั้งใจฟัง	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
2. การกล่าวนำ	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
3. การใช้ความเงียบ	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
4. การกระตุ้นถึงการรับรู้	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
5. การยอมรับความรู้สึกของผู้ป่วยว่าไม่ผิดปกติ	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน
6. การจัดลำดับเหตุการณ์	ตอบทุกข้อให้ 1 คะแนน
7. การกระตุ้นให้ผู้ป่วยพูดเปรียบเทียบ	ตอบ 2 ใน 3 ข้อ ให้ 2 คะแนน

เทคนิคช่วยทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน (จำนวน 3 ข้อ)

1. การพูดทวนซ้ำ	ตอบทุกข้อให้ 1 คะแนน
2. การสะท้อนเนื้อหา	ตอบทุกข้อให้ 1 คะแนน

3. การตรวจสอบคำพูดของผู้ป่วย	ตอบทุกข้อให้ 1 คะแนน
เทคนิคช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง
(จำนวน 1 ข้อ)	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
เทคนิคในการควบคุมตนเอง (จำนวน 1 ข้อ)	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
เทคนิคการให้ข้อมูล (จำนวน 1 ข้อ)	ตอบ 2 ใน 3 ข้อให้ 2 คะแนน
เทคนิคในการแก้ปัญหา (จำนวน 1 ข้อ)	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
ค.การจบการสนทนา (จำนวน 2 ข้อ)	
1. การสรุป	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
2. การให้ข้อมูล	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
- 2.ด้านการตอบสนองของความต้องการของผู้ป่วย
ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ (จำนวน 6 ข้อ)	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
ระยะดำเนินการ (จำนวน 9 ข้อ)	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ (จำนวน 5 ข้อ)	ตอบทุกข้อให้ข้อละ 1 คะแนน
- (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

การตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจนับพฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด
การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ช่วยวิจัย ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มาเป็นเวลา 5-10ปี(รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)
2. ให้ผู้ช่วยวิจัย ศึกษารายละเอียดของเครื่องมือและมีการลองทำเป็นเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ เนื่องจากผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชอยู่ก่อนแล้ว
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ร่วมกันอภิปรายรายละเอียดของเครื่องมือฉบับนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน
4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำบันทึกการสนทนาใน 3 ระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 30 ฉบับจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มาทำการตรวจนับโดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่บันทึกไว้ในบันทึกการสนทนากับ

พฤติกรรมของนักศึกษาที่ปรากฏในเครื่องมือที่สร้างขึ้น

5. ภายหลังจากตรวจนับแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะบันทึกผลการวิเคราะห์ลงในแบบตรวจนับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

6. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการตรวจนับพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาล ทั้งหมด 30 ครั้ง

7. จากผลการตรวจนับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพ ของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสามารถนำมาหาดัชนีความสอดคล้องของการตรวจนับพฤติกรรมโดยใช้สูตร (Polit and Hungler 1985: 392)

$$\text{ดัชนีความสอดคล้องของการตรวจนับ} = \frac{\text{จำนวนการตรวจนับที่เหมือนกัน}}{\text{จำนวนการตรวจนับที่เหมือนกัน} + \text{จำนวนการตรวจนับที่ต่างกัน}}$$

จากการคำนวณความเที่ยงของการตรวจนับ 0.869 (ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ค.)

การสร้างแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด เป็นแบบวัดการกระทำของนักศึกษาในการแก้ปัญหาที่พบในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบวัดโดยเฉพาะงานวิจัยของ อภรณ์ ชูดวง (2534) แบบสอบถามเอ็ม อี คิววัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล และเพ็ญภา แดงด้อมฤทธิ์(2539)แบบวัดความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลโดยเน้นการคิดวิจารณ์ญาณ

2. ศึกษา ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถและการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

3. กำหนดสถานการณ์โดยใช้รายละเอียดจากการสัมภาษณ์ในการสร้างสถานการณ์จำลองและแผนการสอน

4. ศึกษารายงานการบันทึกการสนทนาระหว่างนักศึกษาพยาบาลและผู้ป่วยจิตเวช ตั้งแต่ 1 ธ.ค.40 - 26 ธ.ค. 40 แล้วนำไปวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สรุปประเด็นปัญหา

5. ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ได้ลักษณะปัญหาที่พบบ่อย ดังนี้ คือ การสร้างให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ การจัดการลดความวิตกกังวลของผู้ป่วย การวินิจฉัยปัญหาไม่ถูกต้อง การแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดอย่างไม่เหมาะสม และการเผชิญการสิ้นสุดสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดอย่างไม่เหมาะสม

จากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของขั้นตอนการแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ การประเมินปัญหา การระบุข้อวินิจฉัยการพยาบาล การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการประเมินผล

และกำหนดระยะเวลาของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด มี 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ ระยะดำเนินการ และระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ

6. นำประเด็นปัญหา ขั้นตอนการแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด และระยะเวลาของการสร้างสัมพันธภาพมาสร้างเป็นสถานการณ์ปัญหา ได้ 4 สถานการณ์ ลักษณะของสถานการณ์ปัญหาที่สร้างขึ้นเป็นการสนทนาระหว่างนักศึกษาพยาบาลและผู้ป่วยจิตเวช มีดังนี้คือ

สถานการณ์ที่ 1 นายเทพมีความไม่สุขสบายจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา มีข้อคำถาม 7 ข้อ

สถานการณ์ที่ 2 นายแมนเป็นผู้ป่วยโรคบุคลิกภาพแปรปรวน มีข้อคำถาม 7 ข้อ

สถานการณ์ที่ 3 น.ส.เดือนเป็นผู้ป่วยซึ่งมีอาการหลงผิด มีข้อคำถาม 5 ข้อ

สถานการณ์ที่ 4 นางแหม่มเป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้า มีข้อคำถาม 6 ข้อ

7. การสร้างข้อคำถามเป็นคำถามปลายเปิดตามขั้นตอนของกระบวนการสร้างสัมพันธภาพ โดยเมื่อผู้เรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้ว จะสามารถตอบคำถามนั้น ด้วยการระลึกถึงทฤษฎีกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์มาตอบคำถาม เช่น ข้อมูลใดบ้างที่สนับสนุนให้เกิดปัญหา สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร หรือจะมีการวินิจฉัยการพยาบาลว่าอย่างไร หรือการใช้เทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรใช้คำพูดอย่างไรจึงจะเหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

1. ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบวัดความสามารถ 2 คน ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง ข้อคำถาม และความเหมาะสมของรูปแบบของแบบสอบ และผู้เชี่ยวชาญในการสร้างสัมพันธภาพ จำนวน 4 คนเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ทำการสัมภาษณ์และตรวจแผนการสอนรายชื่อในภาคผนวก ก. ตรวจสอบความตรงของสถานการณ์ เนื้อหา ข้อคำถาม และการใช้ภาษา ผลการตรวจสอบพบว่าควรปรับสถานการณ์ในข้อคำถามให้ชัดเจนและต่อเนื่องกัน ควรเพิ่มข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินผลว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ในแต่ละสถานการณ์และเพิ่มสถานการณ์ให้ครบถ้วนอีก 1 สถานการณ์ และปรับจำนวนข้อคำถามในแต่ละสถานการณ์ ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 นายเทพมีความไม่สุจริตจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา	มีข้อคำถาม 7 ข้อ
สถานการณ์ที่ 2 นายแมนเป็นผู้ป่วยซึ่งมีปัญหามูลึกภาพแปรปรวน	มีข้อคำถาม 6 ข้อ
สถานการณ์ที่ 3 น.ต.เคือนเป็นผู้ป่วยซึ่งมีอาการหลงผิด	มีข้อคำถาม 6 ข้อ
สถานการณ์ที่ 4 นางหม่อมเป็นผู้ป่วยซึ่งมีอาการซึมเศร้า	มีข้อคำถาม 6 ข้อ
สถานการณ์ที่ 5 น.ต.น้อยเป็นผู้ป่วยซึ่งกลัวการรักษาด้วยไฟฟ้า	มีข้อคำถาม 6 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

การประเมินปัญหา	มีข้อคำถาม 6 ข้อ
การสรุปการวินิจฉัยทางการแพทย์	มีข้อคำถาม 5 ข้อ
การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา	มีข้อคำถาม 15 ข้อ
การประเมินผล	มีข้อคำถาม 5 ข้อ

2. ประเด็นสถานการณ์ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

การสร้างให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ	มีข้อคำถาม 5 ข้อ
การจัดการลดความวิตกกังวลของผู้ป่วย	มีข้อคำถาม 9 ข้อ
การวินิจฉัยปัญหาไม่ถูกต้อง	มีข้อคำถาม 9 ข้อ
การแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพ	มีข้อคำถาม 14 ข้อ

เพื่อการบำบัดอย่างไม่เหมาะสม

การเผชิญการสิ้นสุดสัมพันธภาพ	มีข้อคำถาม 6 ข้อ
------------------------------	------------------

เพื่อการบำบัดอย่างไม่เหมาะสม

3. ระยะเวลาของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ	มีข้อคำถาม 13 ข้อ
ระยะดำเนินการ	มีข้อคำถาม 12 ข้อ
ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ	มีข้อคำถาม 6 ข้อ

รวมข้อคำถามของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 31 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ Feletti (1980: 934 อ้างถึงใน อภรณ์ ชูดวง 2534) ได้ศึกษาว่าข้อสอบที่เหมาะสมควรมีประมาณ 5-35 ข้อคำถาม จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 31 ข้อ ซึ่งใช้วัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2. การสร้างโมเดลคำตอบ ผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่านมาร่วมประชุม เพื่อพิจารณาสถานการณ์จำลอง สร้างโมเดลคำตอบ กำหนดน้ำหนักคะแนนและเวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบ ซึ่งทำการประชุมในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เวลา 9.00-15.00น. ณ.ห้องเรียน 1248 คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมประชุม 3 ท่าน ในการประชุมครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำโมเดลคำตอบที่รวบรวมและจัดพิมพ์ไว้มาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาเลือกคำตอบและเพิ่มเติมคำตอบที่เหมาะสมอีกครั้ง รวมทั้งกำหนดน้ำหนักคะแนนและเวลาในการทำแบบสอบแต่ละข้อ คำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยทุกท่านก็จะเลือกคำตอบนั้นไว้ ส่วนคำตอบใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นไม่ตรงกันก็จะนำมาอภิปรายเพื่อแก้ไขปัญหาหรือตัดทิ้งไป เมื่อได้คำตอบที่ผ่านการลงมติแล้ว ผู้วิจัยนำคำตอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มาเป็นโมเดลคำตอบ สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ใช้วิธีการให้คะแนนโดยตอบ ถูกตามเกณฑ์ให้ 1 คะแนน ตอบได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนได้ 0.5 คะแนน ตอบไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ให้ 0 คะแนน ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบเอ็ม อี คิว วัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดสามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 การแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของแบบวัดความสามารถในแต่ละข้อรวมทั้งหมด 31 ข้อ

ขั้นตอนการแก้ปัญหาในการ สร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	กรณี (ข้อที่)	รวม (ข้อ)
1.การประเมินปัญหา	1. (1.1) (1.3)	6
	2. (2.1)	
	3. (3.2)	
	4. (4.1)	
	5. (5.1)	
2.การสรุปข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล	1. (1.2)	5
	2. (2.2)	
	3. (3.3)	
	4. (4.2)	
	5. (5.2)	
3.การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา	1. (1.4) (1.5) (1.6)	15
	2. (2.3) (2.4) (2.5)	
	3. (3.1) (3.4) (3.5)	
	4. (4.3) (4.4) (4.5)	
	5. (5.3) (5.4) (5.5)	
4.การประเมินผล	1. (1.7)	5
	2. (2.6)	
	3. (3.6)	
	4. (4.6)	
	5. (5.6)	

ตารางที่ 5 ประเด็นสถานการณ์ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของแบบวัดความสามารถในแต่ละข้อ

ประเด็นสถานการณ์ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	กรณี (ข้อที่)
1. การสร้างให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ	2. (2.3) (2.4) 3. (3.1) (3.2) 4. (4.3)
2. การจัดการลดความวิตกกังวลของผู้ป่วย	1. (1.1) 2. (2.3) (2.4) 3. (3.3) (3.5) 4. (4.3) (4.5) 5. (5.4) (5.5)
3. การวินิจฉัยปัญหาไม่ถูกต้อง	1. (1.2) (1.3) 2. (2.1) (2.2) 3. (3.2) 4. (4.1) (4.2) 5. (5.1) (5.2)
4. การแก้ปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด อย่างไม่เหมาะสม	1. (1.4) (1.5) 2. (2.3) (2.4) (2.5) 3. (3.2) (3.5) (3.5) 4. (4.3) (4.4) (4.5) 5. (5.3) (5.4) (5.5)
5. การเผชิญการสิ้นสุดสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดอย่างไม่ เหมาะสม	1. (1.6) (1.7) 2. (2.6) 3. (3.6) 4. (4.6) 5. (5.6)

หมายเหตุ 1 ข้ออาจมีมากกว่า 1 ประเด็นสถานการณ์ปัญหา

ตารางที่ 6 ระยะเวลาของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของแบบวัดความสามารถ ในแต่ละข้อ
รวมทั้งหมด 31 ข้อ

ระยะเวลาของสัมพันธภาพ	กรณี (ข้อที่)	รวม (ข้อ)
1.ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ	1. (1.3)	
	2. (2.1) (2.2) (2.3) (2.4) (2.5)	
	3. (3.1) (3.2) (3.3)	
	4. (4.1) (4.2)	
	5. (5.1) (5.2)	13
2.ระยะดำเนินการ	1. (1.1) (1.2) (1.4) (1.5)	
	3. (3.4) (3.5)	
	4. (4.3) (4.4) (4.5)	
	5. (5.3) (5.4) (5.5)	12
	3. ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ	1. (1.6) (1.7)
	2. (2.6)	
	3. (3.6)	
	4. (4.6)	
	5. (5.6)	6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 คะแนนของแบบ เอ็ม อี คิว วัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

สถานการณ์	ข้อที่	รวม	คะแนน	รวม
1	1.1 #		1	
	1.2 ##		1	
	1.3 #		1	
	1.4 ###		2	
	1.5 ###		1	
	1.6 ###		2	
	1.7 ####	7 ข้อ	2	10 คะแนน
2	2.1 #		2	
	2.2 ##		1	
	2.3 ###		3	
	2.4 ###		1	
	2.5 ###		2	
	2.6 ####	6 ข้อ	2	11 คะแนน
3	3.1 ###		2	
	3.2 #		1	
	3.3 ##		1	
	3.4 ###		1	
	3.5 ###		2	
	3.6 ####	6 ข้อ	2	9 คะแนน
4	4.1 #		2	
	4.2 ##		1	
	4.3 ###		2	
	4.4 ###		1	
	4.5 ###		2	
	4.6 ####	6 ข้อ	2	10 คะแนน
5	5.1 #		1	
	5.2 ##		1	
	5.3 ###		2	
	5.4 ###		2	
	5.5 ###		2	
	5.6 ####	6 ข้อ	2	10 คะแนน
รวม 31 ข้อ				50 คะแนน

หมายเหตุ วัดระดับความสามารถ # การประเมินปัญหา ## การสรุปวิธีวินิจฉัยการพยาบาล ### การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา #### การประเมินผล

ตารางที่ 8 เวลาที่ใช้ในการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

สถานการณ์ที่	ข้อที่	เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบ (นาที)
1	1.1	2
	1.2	1
	1.3	2
	1.4	2
	1.5	2
	1.6	3
	1.7	2
2	2.1	2
	2.2	2
	2.3	2
	2.4	1
	2.5	2
	2.6	2
3	3.1	2
	3.2	1
	3.3	1
	3.4	1
	3.5	2
	3.6	2
4	4.1	2
	4.2	2
	4.3	2
	4.4	1
	4.5	2
	4.6	1
5	5.1	1
	5.2	1
	5.3	2
	5.4	2
	5.5	2
	5.6	2
รวม		54 นาที

ตารางที่ 9 แสดงน้ำหนักของข้อรายการในแต่ละสถานการณีนำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

สถานการณีนี	การประเมิน ปัญหา	การสรุปข้อ วินิจฉัยการ พยาบาล	การกำหนดทางเลือกใน การแก้ปัญหา	การประเมิน ผล	รวม (ข้อ)
1. นายเทพ	2	1	3	1	6
2. นายแมน	1	1	3	1	7
3. น.ส. เดือน	1	1	3	1	6
4. นาง หม่อม	1	1	3	1	6
5. น.ส. น้อย	1	1	3	1	6
รวม	6	5	15	5	31

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ดังนี้

ถ้าตอบได้ถูกต้องตามโมเดลคำตอบ ให้คะแนน 1 คะแนน

ถ้าตอบได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน ให้คะแนน .5 คะแนน

ถ้าตอบไม่ถูกต้องเลย ให้คะแนน 0 คะแนน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อผู้วิจัยได้เวลาที่ถูกต้องเหมาะสม และการกำหนดน้ำหนักของแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด รวมทั้งโมเดลคำตอบแล้ว จึงได้จัดพิมพ์ข้อคำถาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ชื่อ - นามสกุล.....เลขที่.....เวลา.....นาที่

สถานการณ์ที่ 1

ตอนที่ 1 ลัดดาเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ได้รับมอบหมายให้ดูแลนายเทพ ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภท ที่เข้ารับการรักษาในร.พ.จิตเวชมาแล้ว 8 วัน ในระหว่างการสนทนาครั้งที่ 6 ของลัดดากับนายเทพ

ลัดดา วันนี้คุณเทพรู้สึกอย่างไรบ้างคะ

นายเทพ มันไม่ค่อยสบาย มีนหัว มือสั่น ปากคอแห้ง พูดไม่ชัด (ผู้ป่วยมือสั่นเล็กน้อยตลอดเวลาที่สนทนากัน พูดลิ้นคับปากและมีท่าทางงงๆ)

ลัดดา คุณคิดว่ามีอะไรที่ทำให้คุณพูดไม่ชัด

นายเทพ ลิ้นมันแข็ง เลยพูดไม่ชัด (ผู้ป่วยพูดเหมือนลิ้นคับปาก)

ลัดดา แล้วยังไงอีกคะ

นายเทพ เวลาเดินตัวแข็งเหมือนหุ่นยนต์ (ผู้ป่วยค่อยๆลุกขึ้นด้วยท่าทางแข็งเกร็ง แขนและมือสั่นเล็กน้อย)

คำถาม จากการสนทนาข้างต้น พยาบาลและผู้ป่วยกำลังช่วยกันค้นหาปัญหาเรื่องอะไร

คำตอบ 1.ผลข้างเคียงของยาที่ใช้รักษาอาการทางจิตเป็นยา Antipsychotic Drug
เป็นยา Major tranquilizer (1 คะแนน)

2. ความรู้สึกไม่สบายทางร่างกาย (0.5 คะแนน)

คะแนนรวม 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน ตอบข้อ 1 ให้ 1 คะแนน ตอบข้อ 2 ให้ 0.5 คะแนน

วัดระดับความสามารถ การประเมินปัญหา

6. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไข คือ แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ทั้ง 31 ข้อ ไปทดลองใช้ (try out) กับ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 30 คน ได้ทำการสอบในวัน อังคารที่ 3 มีนาคม 2541 เวลา 16.00-17.00น. โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาเข้านั่งประจำโต๊ะสอบให้เรียบร้อยทุกคน และเริ่มแจกข้อสอบให้นักศึกษาที่ละคนจนครบทั้ง 30 คน

2. ให้ผู้เข้าสอบอ่านคำอธิบายที่ปิดไว้หน้าของข้อสอบ ใช้เวลา 2 นาที เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย เนื่องจากนักศึกษาไม่เคยทำแบบสอบแบบนี้มาก่อน ถ้าไม่มีข้อสงสัยให้ลงมือทำ

3. ให้ผู้สอบเปิดของข้อสอบพร้อมกัน

4. เขียนเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดการทำข้อสอบ

นักศึกษาทุกคนลงมือข้อสอบ โดยขณะที่ทำข้อสอบ มีนักศึกษบางคนแอบดูข้อสอบข้อต่อไปขณะที่ยังทำข้อสอบเดิมยังไม่เสร็จ หลังจากที่ผู้คุมสอบมองนักศึกษา นักศึกษาก็ไม่เปิดดูข้อสอบล่วงหน้าอีก การสอบครั้งนี้เป็นการสอบนอกเวลาเนื่องจากนักศึกษาต้องเรียนในชั่วโมงทั้งวัน สำหรับเวลาที่ใช้ในการทำข้อสอบคือ 50 นาที มีนักศึกษบางคนบอกว่าทำไม่ค่อยทัน

หลังการสอบผู้วิจัยได้จัดน้ำเลี้ยงผู้เข้าสอบทุกคนและอภิปรายร่วมกัน ผู้เข้าสอบให้ความเห็นว่าจะต้องใช้ความรู้ที่เรียนมาจากภาคทฤษฎีและดึงเอาประสบการณ์ภาคปฏิบัติมาร่วมในการพิจารณาในการทำข้อสอบ และรู้สึกว่าจะไม่ค่อยชอบทำข้อสอบอัตนัยเพราะต้องเขียนด้วยการคิดโดยใช้เหตุผลมาประกอบ นักศึกษบางคนบอกว่าจำนวนข้อสอบค่อนข้างมากและเวลาที่ทำค่อนข้างน้อย

แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบารคได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .7574 ซึ่งค่าความเที่ยงแบบทดสอบคล้อยภายในของแบบวัดความสามารถ นั้นมีค่าตั้งแต่ .3 ขึ้นไปก็จัดว่าสูงแล้ว (Nunnally 1972 อ้างถึงใน อารมณ์ ชูดวง 2534) จึงเชื่อได้ว่าแบบสอบนี้มีคุณภาพความเที่ยงเหมาะสมกับลักษณะแบบสอบ และเพียงพอสำหรับแบบสอบที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้

กระบวนการในการทดลอง

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการวิจัย, ขั้นตอนดำเนินการทดลอง และขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงระยะเวลาและกิจกรรมในกระบวนการทดลอง

ระยะเวลาที่ทำ การทดลอง	กิจกรรมในกระบวนการในการทดลอง	
2-27 ก.พ.41	ขั้นเตรียมการวิจัย ผู้วิจัยประสานงานการวางแผนการสอน กำหนดเวลาที่สอนกับผู้เกี่ยวข้อง ทำ การคัดเลือกและจัดกลุ่มตัวอย่าง จัดเตรียมเครื่องมือ และทดลองใช้เครื่องมือ	
2-6 มี.ค.41	ขั้นดำเนินการทดลอง กลุ่มทดลอง เตรียมความพร้อมโดยแจกตารางสอน บอกรัตนูปประสงค์ของการสอน และให้นัก ศึกษาค้นคว้ามาล่วงหน้าก่อนได้รับการ สอน	กลุ่มควบคุม เรียนตามปกติและทบทวนเนื้อหา วิชา
9-27 มี.ค.41 (8.00-8.30น.)	อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนตามปกติ ก่อนการฝึกปฏิบัติ (Pre conference)	โดยใช้การสอนแบบประชุมปรึกษา โดยใช้การสอนแบบประชุมปรึกษา
13.00-14.00น.	ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ทั้ง 4 แผนสอน	ได้รับการสอนตามปกติ
14.30-15.00น.	อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนตามปกติ หลังการฝึกปฏิบัติ (Post conference)	โดยใช้การสอนแบบประชุมปรึกษาหลัง โดยใช้การสอนแบบประชุมปรึกษาหลัง
10-27 มี.ค.41	ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล จากรายงานการบันทึกการสนทนาในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	
30 มี.ค.41 13.00-14.00น.	ใช้แบบวัดความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปถึงผู้บังคับการ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ พร้อมแนบการขอโดยใช้สถานการณณ์จำลอง ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ พฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด และแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดโดยกำหนดวัน เวลาที่จะไปดำเนินการ try-out และการทดลอง

2. แจ้งให้หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชทราบ วัน เวลาที่จะดำเนินการทดลอง ซึ่งจะทำการทดลอง ในระหว่างวันที่ 9 มีนาคม - 27 มีนาคม 2541

3. พบกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่แจ้งให้ทราบถึง จุดประสงค์ และเนื้อหาวิชาที่สอน รวมทั้งเตรียมการทดลองซึ่งประกอบด้วย การขอโดยใช้สถานการณณ์จำลอง การตรวจนับ พฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพของนักศึกษาพยาบาลและการใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

4. ดำเนินการสอนนักศึกษากลุ่มทดลอง โดยประสานงานจัดหาสถานที่สอนเนื่องจากเป็นการสอนเสริมในภาคปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มควบคุมมีการสอนภาคปฏิบัติตามปกติอยู่แล้ว

5. ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองประมาณ 3 สัปดาห์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 32 คน โดยเก็บจากรายงานการบันทึกการสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็นรายบุคคลเป็นเวลา 30 นาที คนละ 3 ฉบับ รวมเป็นรายงานที่นำมาเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 96 ฉบับ และการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดหลังการมีภาคปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้ว จำนวนแบบสอบถามวิเคราะห์ 32 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดตามขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดหลังการทดลองของนักศึกษา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/ PC